

Γεώργιος Νέμετ

ΘΗΣΕΑΣ. ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΥΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΥΣ

Μετάφραση:
Ελισάβετ Καρανικόλα
Ανδρέας Κατώνης

Τίτλος πρωτοτύπου: ©Németh György, Mesék Thészeuszról.
Budapest, Móra Könyvkiadó, 1984

ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

"Σ' αρέσουν οι τοιχογραφίες;"

"Πολύ", απάντησα και γύρισα να δω ποιος με ρώτησε. Δίπλα μου βρισκόταν ένα αδύνατο γεροντάκι ντυμένο με μπλε λινό σακάκι. Κοιτούσε κι αυτός τις τοιχογραφίες που ήταν ζωγραφισμένες σε όλα τα τοίχη του ερειπωμένου παλατιού. Το κτίριο δεν είχε σκεπή και οι εικόνες έλαμπαν με τα ζωηρά τους χρώματα κάτω από το δυνατό ελληνικό ήλιο.

"Είδες και τις άλλες; Τα καράβια, τα δελφίνια;"

"Είδα, αλλά μ' αρέσει πιο πολύ αυτή, ο Πρίγκιπας των Κρίνων".

"Πραγματικά, αυτή είναι η πιο ωραία", έγνεψε με το κεφάλι του ο γέρος, "και μοιάζει μάλιστα πολύ σε κάποιον. Έτσι πρέπει να ήταν ο Θησέας, το βασιλόπουλο".

"Ο Θησέας;" ρώτησα. "Αυτός που αναφέρουν οι ιστορίες του λαβυρίνθου;"

"Αυτός, μάλιστα. Ήρθε στην Κρήτη στα πολύ παλιά χρόνια, και σ' αυτό το παλάτι. Γιατί εδώ βρισκόταν ο λαβύρινθος, οι πολυδαίδαλοι διάδρομοι γνωστοί σ' όλα τα πέρατα της γης. Μπορείς να διαβάσεις αυτό;" Μου δίνει μια πήλινη πινακίδα μεγάλη σαν την παλάμη με παράξενα σχήματα επάνω της. Είχα σπουδάσει κι εγώ την αρχαία κρητική γραφή κι έτσι σιγά σιγά κατάλαβα το νόημα του γράμματος που χάραξαν επάνω στην πλακίτσα:

ΤΟ ΠΡΩΙ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΚΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΠΗΛΗ ΤΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΟΥ
ΔΙΠΛΑ ΣΤΙΣ ΤΡΕΙΣ ΕΛΕΙΕΣ. ΣΕ ΠΕΡΙΜΕΝΩ
ΑΡΙΑΔ...

"Ένα κομμάτι έσπασε. Η τελευταία λέξη δε διαβάζεται".

"Πώς. ΑΡΙΑΔ..., δηλ. Αριάδνη, η μνηστή του του Θησέα", είπε ο γέρος. Αλλά υπάρχουν και πιο μεγάλες επιγραφές. Εγώ έχω ανακαλύψει την ιστορία του Θησέα και της Αριάδνης. Έλα να σου τη δείξω".

Το σπίτι του γέρου βρισκόταν όχι πολύ μακριά από το ερειπωμένο παλάτι. Απ' τον εξώστη του φαίνονταν καλά οι τοίχοι του. Μέσα, το σπίτι έμοιαζε σαν μουσείο. Πήλινες κανάτες, αγαλματάκια, παλιά όπλα βρίσκονταν αράδα αράδα επάνω στα ράφια και τα τραπέζια.

"Μην απορείς", είπε ο γέρος. "Είμαι αρχαιολόγος και η δική μου δουλειά είναι να σκάψω και να βγάλω από μέσα από το χώμα τα διάφορα παλιά κομμάτια και να τα δείξω στον κόσμο για να δούνε πώς ζούσαν οι άνθρωποι κάποτε. Όταν σκέπτομαι καμιά φορά πόσα χρόνια είμαι εδώ στην Κρήτη δεν μπορώ να το πιστέψω κι εγώ ο ίδιος. Νέος ήρθα κι άρχισα με το φτυάρι στο χέρι να σκάβω μέσα στα ερείπια αυτού του παλιατιού. Έβλεπα σιγά σιγά πώς ξεσκεπαζόταν πέτρα με πέτρα ο λαβύρινθος, οι διάδρομοι, τα μικρά

δρομάκια μέσα από τη γη όπου τα απομεινάρια τους αναπαύονταν τόσες χιλιάδες χρόνια. Δε χαιρόμουν όμως τόσο με τους τοίχους, τα αγγεία ή τα όπλα όσο με τις τοιχογραφίες που στόλιζαν τους διαδρόμους, τις μεγάλες βασιλικές αίθουσες και διάφορα δωμάτια, ακόμα και τα σκαλοπάτια. Σε μια τοιχογραφία έβλεπες γυναίκες στη σειρά που πρόσφεραν δώρα, στην άλλη καράβια που ξεκινούσαν. Αλλού κουρνιάζουν τα κουρασμένα χελιδόνια κι αλλού πάλι τα δελφίνια μέσα στον αφρό της θάλασσας παίζουν και κάνουν διάφορες στροφές. Όλα αυτά που έβλεπα, για μένα ήταν ολόκληρος ζωντανός κόσμος και ένιωθα μέσα μου ευχαρίστηση και ικανοποίηση μαζί. Τόσο πολύ που ήθελα να μιλήσω με τους άντρες, τις γυναίκες, τον Πρίγκιπα των Κρίνων αλλά αδύνατο αυτό γιατί οι εικόνες είναι βουβές. Γι' αυτό ήταν τόσο μεγάλη η χαρά μου όταν έβρισκα τις πρώτες γραμμένες πήλινες πινακίδες. Επί τέλους μπόρεσα να διαβάσω τι γράφανε αυτοί, τα γράμματά τους από το παρελθόν. Δοκίμασα όμως μια απογοήτευση. Οι περισσότερες επιγραφές ήταν μικρές και έγραφαν τόσο λίγο όσο και αυτή:

100 ΠΡΟΒΑΤΑ, 40 ΜΠΑΛΕΣ ΜΑΛΛΙ ...

Έχω λίγες μέρες που ανακάλυψα αυτό το δίσκο. Κανένας ακόμα δεν τόχει δει εκτός από μένα. Διάβασέ το".

Μου έφερε μπροστά μια στρογγυλή πήλινη πλάκα καφέ χρώμα που επάνω της είχε διάφορα σύμβολα και όλα αυτά έρχονταν με τη σειρά κυκλικά σαν τους παλιούς δίσκους βινιλιού. Το τοποθέτησα μπροστά μου στο τραπέζι και άρχισα να το γυρίζω σιγά σιγά ...

ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΕΙΝΑΙ ΘΗΣΕΑΣ

Λυπημένη και βαριά ήταν η καρδιά του βασιλιά Αιγέα γιατί δεν είχε κάνει παιδί. Ρωτούσε συνέχεια το μάντη:

"Σε ποιον θ' αφήσω το βασιλείο μου και ποιος θα κυβερνήσει την Αθήνα;"

"Βαριά σου είναι αυτή η φροντίδα, σοφέ βασιλιά Αιγέα", του απαντά αναστενάζοντας ο γέρο-μάντης και με την υπόκλιση που έκανε γυάλισε το γυμνό του κεφάλι από τις ακτίνες του απογευματινού ήλιου. "Αν όμως δώσεις προσοχή σ' αυτά που θα σου πω θα σου έρθει ίσως μεγάλη χαρά. Πάρε το πλεούμενό σου και πήγαινε στον απέναντι γυαλό του θαλασσινού κόλπου. Εκεί ζει ένας γέρος βασιλιάς πολύ έξυπνος και πανούργος ο οποίος ξέρει τα μελλούμενα καλύτερα απ' τον κάθε μάντη. Αυτόν να συμβουλευτείς τι θα γίνει με το θρόνο σου".

"Έχεις δίκιο, γέρο-μάντη", κούνησε το κεφάλι του ο σοφός Αιγέας, "αλλά κι εγώ όπως βλέπεις δεν είμαι νέος. Έχω γεράσει πια κι αν κουνηθώ από το παλάτι ο εχθρός μου ο κακός Πάλλας με τα πενήντα του παιδιά θα καταλάβει την πόλη".

"Μη φοβάσαι, βασιλιά μου, όσο εσύ ζεις δε θα σου πάρουν το βασίλειό σου. Ελπίζουν πως δε θ' αφήσεις απόγονο κι έτσι η Αθήνα θα είναι δική τους χωρίς μάχη. Εάν όμως κάνεις γιο να τον φυλάς σαν τα μάτια σου γιατί έχουν κακό σκοπό να τον σκοτώσουν". Αυτά είπε ο γέρος μάντης στο βασιλιά και με τα δυο του χέρια έσιαξε τον κοντό μπλε μανδύα του, βγήκε από το παλάτι με αργά βήματα και απομακρύνθηκε.

Ο Αιγέας ανέβηκε στο καράβι του, ξεκίνησε, και η άλλη μέρα τον βρήκε την ώρα που έπαιρνε το βραδινό του δείπνο στην απέναντι παραλία. Εκείνα τα χρόνια ούτε και οι βασιλείς τρώγανε πολύ. Ο Αιγέας και ο οικοδεσπότης που τον φιλοξένησε είχαν δείπνο πρόβειο τυρί με ελιές και πίνανε κρασί.

"Επιθυμείς παιδί γιατί δεν έχεις γιο", τον κοιτάζει λοξά ο γέρος και πονηρός βασιλιάς. "Έχω μια κόρη που ξέρει από γιατροσόφια. Αυτή θα σε βοηθήσει".

Η βασιλοπούλα κέρασε κρασί στον Αιγέα από σταμνί στολισμένο με τσαμπιά σταφυλιού αλλά πριν βάλει το κρασί στην κούπα έριξε λίγες σταγόνες κάτω στο χώμα. Είπε:

"Αυτές οι σταγόνες νάναι για τον Διόνυσο γιατί αυτός είναι ο θεός του κρασιού και αυτός, πάλι, οδηγεί τον έρωτα από το χέρι".

"Μιλάς σοφά σαν τον πατέρα σου", είπε ο Αιγέας και έκανε και αυτός σπονδή για το Διόνυσο από τη δική του κούπα. "Ήδη καταλαβαίνω πως άρχισε το σώμα μου να ξαναγίνεται νέο".

Περνούσε ο καιρός και ο βασιλιάς Αιγέας αποφάσισε να γυρίσει σπίτι. Η βασιλοπούλα τον ξεπροβόδησε στο λιμάνι και όταν το καράβι πήγαινε να ξεκινήσει του ευχήθηκε καλό ταξίδι και του είπε:

"Μη με ξεχάσεις γιατί καταλαβαίνω πως γρήγορα θα έχεις παιδί". Χαρούμενος ο Αιγέας φώναξε: "Θάχω γιο. Αλλά δεν μπορώ να τον πάρω μαζί μου πριν γίνει άντρας γιατί ο εχθρός μου ο κακός Πάλλας με τους γιους του που είναι χειρότεροι και απ' αυτόν θα τον σκοτώσουν. Έτσι με ειδοποίησε ο μάντης. Ας μεγαλώσει κοντά σας το αγόρι και το μυστικό να του πείτε όταν οριμάσει και γίνει καλός πολεμιστής. Τότε να του πείτε ποιος είναι ο πατέρας του. Να το σπαθί και τα πέδιλά μου. Θα τα σκεπάσω μ' αυτήν την μεγάλη πέτρα που είναι εδώ. Όταν ο γιος μου μπορέσει και την σηκώσει να ζωστεί τα άρματά μου και να 'ρθεί να με βρει στην Αθήνα".

Μπήκε στο καράβι ο βασιλιάς Αιγέας και ξεκίνησε για την Αθήνα. Πριν σηκώσει πανιά το πλεύόμενο να πάρει το πέλαιος ξαναφώναξε ο Αιγέας στη βασιλοπούλα που τον αποχαιρετούσε στην παραλία:

"Το όνομα του παιδιού νάναι Θησέας."

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Περνούσαν τα χρόνια σαν τα καράβια με πανιά στις θάλασσες κι ο μικρός Θησέας μεγάλωνε και έγινε γερός νέος. Κάποια μέρα έκοψε μια τούφα από τα καστανά του μαλλιά που

έπεφταν στο μέτωπό του και την τοποθέτησε πάνω σε μια τετράγωνη πέτρα που βισκόταν σ' ένα δασάκι. Εκεί κάνουν τις θυσίες στους θεούς. Τίναξε το κεφάλι του, τα σπαστά του μαλλιά κυμάτιζαν, και είπε:

"Μητέρα, μεγάλωσα. Πάντα μου έκρυβες ποιος είναι ο πατέρας μου. Τώρα ήρθε η ώρα να το πεις."

Η βασιλοπούλα πήρε το γιο της από το χέρι, τον έφερε στην παραλία κοντά στη μεγάλη πέτρα και του είπε:

"Εάν αυτήν την πέτρα μπορέσεις να τη σηκώσεις θα σου τα πω όλα."

Ο Θησέας πήρε δύναμη. Ακούμπησε τον ένα του ώμο και με μια κίνηση έγειρε την πέτρα. Από κάτω φάνηκαν τα όπλα και τα πέδιλα του πατέρα του.

"Παιδί μου, ο πατέρας σου λέγεται Αιγέας και βασιλεύει στην Αθήνα. Του υποσχέθηκα πως θα σε στείλω εκεί όταν θα μεγαλώσεις και θα γίνεις καλός πολεμιστής και μορέσεις να σηκώσεις αυτήν την πέτρα να πάρεις τα όπλα από κάτω. Πάρε τα πέδιλα και το σπαθί, ξεκίνα για την Αθήνα. Θέλεις μία μέρα να περάσεις τον κόλπο με το καράβι."

"Εγώ, μητέρα, θέλω να πάω με τα πόδια να δοκιμάσω τα όπλα."

"Μην πηγαίνεις με τα πόδια, Θησέα, γιατί κλέφτες και ληστές παραμονεύουν τους διαβάτες στους δρόμους."

"Λίγος θα είναι ο χρόνος τους ακόμα, μητέρα."

Μ' αυτά τα λόγια ο Θησέας καθησύχασε τη μητέρα του και ξεκίνησε. Πριν νυχτώσει έφτασε σ' έναν πυκνό πευκώνα. Απότομα βρέθηκε μπροστά του ένας τρομερός γίγαντας που είχε τη δύναμη να λυγίσει τα πεύκα μέχρι κάτω. Κάθε φορά που συναντούσε διαβάτη ο γίγαντας τον έβαζε στην κορφή του λυγισμένου δέντρου, το άφηνε μεμιάς, αυτό εκσφενδόνιζε τον άνθρωπο και ο καημένος βρισκόταν στη θάλασσα.

"Για πού τόβαλες, καλέ μου νέε", λέει ο γίγαντας σταματώντας το Θησέα.

"Ψάχνω να συναντήσω έναν γίγαντα που γι' αυτόν λένε πολλά θαύματα. Λένε ότι μπορεί να λυγίζει με το χέρι μεγάλα πεύκα και να κάθεται στην κορφή τους."

"Λοιπόν, είσαι τυχερός", τεντώνεται περήφανος εκείνος. "Είμαι εγώ αυτός που ψάχνεις. Μόνο που δεν είμαι ο ίδιος που κάθομαι στην κορφή των δέντρων αλλά βάζω άλλους."

"Κι εσύ δεν το δοκίμασες ποτέ;" του λέει με απορία ο Θησέας.

"Όχι".

"Κι ούτε θέλεις να το δοκιμάσεις;"

"Ξέρω εγώ;" λέει αβέβαιος ο γίγαντας.

"Λύγισε εκείνο το πεύκο μέχρι κάτω, κάθησε στην κορφή και εγώ θα την κρατήσω για να μην τιναχτεί επάνω", του προτείνει ο Θησέας.

"Καλά", συμφώνησε εκείνος που είχε δύναμη πολλή αλλά μυαλό λίγο κι αμέσως κατέβασε την κορφή του δέντρου. Όταν όμως

κάθησε επάνω, ο Θησέας άφησε την κορφή και ο γίγαντας εκσφεντονίστηκε σαν βέλος.

"Τέλειωσα μια δουλειά", λέει ο Θησέας κοιτάζοντάς τον και πήρε πάλι το δρόμο του. Στο στενό φειδωτό μονοπάτι που περπατούσε δίπλα στο βαθύ γκρεμό απότομα αντίκρουσε ένα φοβερό ληστή.

"Πλύνε μου τα πόδια", του διέταξε ο ληστής. Όμως ο Θησέας βλέπει εκείνη την ώρα ότι στη θάλασσα κρύβεται μια μεγάλη και φοβερή χελώνα που το καβούκι της έμοιαζε με σκεπή σπιτιού. Και ο κακός ληστής είχε τη συνήθεια να δίνει μια κλωτσιά σ' αυτούς που έσκυβαν να πλύνουν τα πόδια του για να γκρεμιστούν στη θάλασσα και να τους καταβροχτίσει η χελώνα.

"Με ποιο πόδι ν' αρχίσω;" ρωτάει ο Θησέας κάνοντας τον αφελή.

"Το ίδιο μου κάνει", κουνάει το χέρι του ανύποπτος ο ληστής.

"Κάνει και το δεξί;" φωνάζει το βασιλόπουλο πιάνοντας και τραβώντας απότομα το πόδι. Ο κακοποιός έπεσε στη θάλασσα βγάζοντας άγριες φωνές. Η χελώνα ήδη περίμενε την τροφή της με ανοιχτό στόμα.

"Άλλη μια δολειά τέλειωσε", λέει ο Θησέας συνεχίζοντας πάλι το δρόμο του. Την τρίτη βραδιά έφτασε σε μια μικρή καλύβα. Έσπρωξε την πόρτα, μπήκε μέσα. Εκεί είχε μέσα μόνο ένα μικρό κρεβάτι. Ήθελε να ξαποστάσει λίγο γιατί ήταν πολύ κουρασμένος. Ξάπλωσε αλλά το κρεβάτι ήταν μικρό και τότε το κεφάλι έβγαινε έξω τότε τα πόδια. Ζάρωσε στο κρεβάτι άβολα μα εκείνη την ώρα, να, έρχεται ο νοικοκύρης.

"Καλημέρα, οδοιπόρε", τον χαιρέτισε. Με λένε Προκρούστη. Όλοι με ξέρουν για τη φιλοξενία μου".

Μάλιστα, για τη φιλοξενία του ήταν πολύ γνωστός, τον είχε ακούσει και ο Θησέας. Αυτός έβαζε τους ανύποπτους επισκέπτες στο κρεβάτι του και εάν το κεφάλι τους έβγαινε έξω από το κρεβάτι έκοβε το κεφάλι, εάν τα πόδια έβγαίνουν, έκοβε τα πόδια. Αν τύχαινε όμως να' ρθει οδοιπόρος που ήτανε πιο μικρός από το κρεβάτι τον τραβούσε και τέντωνε τον καημένο τόσο πολύ όπως οι γυναίκες απλώνουν το φύλλο πίτας.

"Αυτό είναι λοιπόν το θρυλικό κρεβάτι του Προκρούστη", πέρασε σαν αστραπή από το μυαλό του Θησέα.

"Δε μου λες, αγαπητέ Προκρούστη, από ποια πλευρά ξαπλώνει κανείς στο κρεβάτι σου;" τον ρωτάει πονηρά. "Αν ξαπλώσω απ' αυτήν την πλευρά κουράζεται το κεφάλι, αν ξαπλώσω από την άλλη, κουράζονται τα πόδια. Δείξε μου εσύ πώς κοιμάσαι μια που είναι το δικό σου κρεβάτι."

"Μέχρι τώρα κανένας απ' τους επισκέπτες μου δεν πρόλαβε να παραπονεθεί το πρωί από ποια πλευρά να βάλει το κεφάλι του", κρυφογελούσε ο Προκρούστης και ικανοποιημένος που τον επισκέφτηκε ένας τόσο ηλίθιος οδοιπόρος πήγε και κουλουριάστηκε στο κρεβάτι του. Όσο και αν στριφογύριζε όμως το κεφάλι του πάλι εβγαινε έξω. Αυτό και ήθελε ο Θησέας, γρήγορα τραβάει το σπαθί του πατέρα του και απότομα χτυπάει και κόβει το

κεφάλι του κακού Προκρούστη. Παρ' όλα αυτά δεν ξάπλωσε στο κρεβάτι. Προτίμησε να κοιμηθεί κάτω.

"Έγινε και τούτο", είπε την άλλη μέρα το πρωί όταν συνέχισε το δρόμο του για την Αθήνα. Έξω από την πόλη του έστησε καρτέρι ο κακός Πάλλας με τους πενήντα γιους να τον σκοτώσουν. Έτσι ήθελαν δηλαδή να πάρουν το βασίλειο αυτοί στα χέρια τους. Αλλά ο Θησέας που είχε μεγάλη ευστροφία στο μυαλό του, και τους πενήντα γιους που όρμησαν επάνω του τους ξέφυγε όλους κι ύστερα τόβαλε στα πόδια. Δεν έφυγε επειδή ήταν δειλός αλλά επειδή ήξερε πως ήταν πιο εύκολο να τους νικήσει με το μυαλό παρά με την σωματική δύναμη. Οι γιοι του Πάλλαντα ήταν πενήντα, κι αυτός μόνος του, άδικα ήταν πιο δυνατός από τον κάθε έναν, δε θα μπορούσε να τα βγάλει πέρα μα τους πενήντα μαζί. Αλλά ο Θησέας γνώριζε πως λίγοι ήταν αυτοί που τρέχανε τόσο πολύ όσο ο ίδιος. Τρέξανε και οι πενήντα να τον προλάβουν. Σε λίγη ώρα σκορπίσανε γιατί ο κάθε ένας έτρεχε με τη δύναμή του. Ο Θησέας που κάθε τόσο σταμάταγε τους νίκησε έναν έναν εύκολα. Σκότωσε τους είκοσι πέντε, στους άλλους χάρισε τη ζωή και τους έδωσε δρόμο. Έδιωξε και τον Πάλλαντα που τους υπόλοιπους γιους του πήραν το δρόμο για τα μακρινά μέρη και ποτέ δεν είχαν κακή ιδέα πάλι για το θρόνο του βασιλιά Αιγέα. Και με το σούρουπο το βασιλόπουλο έφτασε στην Αθήνα.

Ο ΦΟΡΟΣ ΤΟΥ ΜΙΝΩΑ

Ο ελληνικός ήλιος είναι δυνατός, γι' αυτό οι άνθρωποι τα μεσημέρια σταματάνε τις δουλειές και πάνε στα δροσερά τους σπίτια. Τα βράδια όμως κάθε πόλη γίνεται σαν μια μεγάλη κυψέλη. Αυτοί που συζητούν κάθονται όρθιοι στους δρόμους μέχρι αργά τη νύχτα. Οι νέοι όμως, κάτω από τις κρεβατίνες και τις στοές από αναρριχώμενα λουλούδια, χωρεύουν συρτάκι και άλλους χωρούς με τους ευχάριστους ήχους της μουσικής που θυμίζει τον τζιτζικα όταν αυτός τρίζει ώρες ολόκληρες. Απόρησε λοιπόν ο Θησέας μόλις έφτασε στην πόλη γιατί η Αθήνα ήταν πολύ διαφορετική από τη συνηθισμένη της εικόνα. Έρημοι ήταν οι δρόμοι και αν αραιά και που συναντούσε κανένα διαβάτη αυτοί περνούσαν με γρήγορα βήματα, σφιχτοτυλιγμένοι, και βιάζονταν κρυφά από σπίτι σε σπίτι. Οι χιτώνες τους δεν ήταν λευκοί όπως άλλες φορές αλλά σκούροι και μαύροι.

Χτύπησε σε μια πόρτα ο Θησέας για να περάσει τη νύχτα. Μια ρυτιδωμένη και ηλικιωμένη γριά του άνοιξε την πόρτα. Μόλις όμως είδε ξένον άνθρωπο γρήγορα ήθελε να την κλείσει.

"Άφησέ με, γερόντισσα, να περάσω γιατί δεν έχω πού να κοιμηθώ τη νύχτα. Δε θέλω εγώ να σου κάνω κακό, το κακό είναι μόνο που ροχαλίζω λίγο."

"Ροχαλίζε και άντρας μου και δε με πείραζε", λέει η γιαγιά κάνοντας μια συγκαταβατική κίνηση με το χέρι και αφήνει το νέο να

περάσει. Στο δείπνο που τρώγανε τυρί, σταφύλια και σύκα, ρωτάει ο Θησέας:

"Πες μου, γερόντισσα, γιατί πενθάει η πόλη;"

"Εσύ, γιε μου, φαίνεται να έρχεσαι από πολύ μακριά και δεν το ξέρεις. Στο μεγάλο νησί της Κρήτης ζει ένας δυνατός βασιλιάς που λέγεται Μίνωας. Αυτός ο Μίνωας κατέλαβε την πόλη μας εδώ και δεκαωχτό χρόνια κι εμείς αναγκαστήμασταν να πληρώνουμε βαρύ φόρο. Κάθε εννιά χρόνια στέλνουμε εφτά αγόρια και εφτά κορίτσια στην Κρήτη όπου ο γιος του Μίνωα ο ταυροκέφαλος Μινώταυρος τους περιμένει και τους καταβροχτίζει όλους. Το μέρος που έχουνε βάλει αυτό το ταυροκέφαλο τέρας το έχουνε κάνει δρόμους και δρομάκια, μπερδεμένο λαβύρινθο που είναι στο βάθος της γης για να μην μπορεί να βγει έξω το τέρας και εκεί του πετάνε τα θύματα. Πέρασαν πάλι τα εννιά χρόνια και αύριο θα ξεκινήσουν για την Κρήτη τα εφτά αγόρια και τα εφτά κορίτσια. Το καράβι που θα τους πάει είναι έτοιμο, έχει σηκώσει κιόλας τα μαύρα του πανιά."

"Και δεν υπάρχει καμιά ελπίδα να σωθούν;"

"Ελπίδα υπάρχει πάντα και μήπως οι φτωχοί δεν ζουν πάντα με την ελπίδα; Ακούγεται στην πόλη πως ζει κάπου ο γιος του Αιγέα που ονομάζεται Θησέας. Αυτός θα μπορούσε να σώσει τα παιδιά μας αλλά κανένας δεν τον έχει δει, δεν τον ξέρει. Ίσως να μην ζει, ίσως να τον έχουν σκοτώσει οι εχτροί του βασιλιά, οι γιοι του Πάλλαντα."

Ο Θησέας, έχοντας ακούσει όλα αυτά που διηγήθηκε η γριά ταράχθηκε τόσο πολύ που όλη τη νύχτα δεν έκλεινε μάτι. Στριφογύριζε μόνο στο κρεβάτι. Τα κλαδιά των δέντρων που έβλεπε να κουνιούνται στο σεληνόφως του θύμιζαν κέρατα ταύρων και ο ήχος που ερχόταν από το θρόισμα των φύλλων και έφτανε στ' αυτιά του σαν να έλεγε: Μι-νώ-ταυ-ρος, Μι-νώ-ταυ-ρος. Με την ανατολή του ήλιου ήταν όρθιος και με μεγάλη βιασύνη πήγε στο παλάτι. Βρήκε τον πατέρα του που ήταν μόνος στην αίθουσα του θρόνου. Τοποθέτησε το σπαθί και τα πέδιλα μπροστά του και είπε μόνο:

"Εφτασα, πατέρα."

Ο Αιγέας αναγνώρισε τα όπλα και τα πέδιλά του και αγκάλιασε το γιο με μεγάλη συγκίνηση και χαρά.

"Θησέα, Θησέα, πόσο σε περίμενα και είσαι κοντά μου."

Ο Θησέας διηγήθηκε στον πατέρα του με τη σειρά όλες τις δυσκολίες που είχε συναντήσει στο δρόμο και όλα τα κατορθώματά του, από το γίγαντα μέχρι τους γιους του Πάλλαντα.

"Έγινες δυνατός άντρας, γιε μου, ήρωας, και θα γίνεις και μεγαλύτερος. Αλλά πες μου, γιε, μήπως έχεις καμιά επιθυμία; Όποια και νάναι εγώ θα σου την εκπληρώσω."

"Ναι, πατέρα μου, έχω. Να πάω στην Κρήτη με τα αγόρια και τα κορίτσια που είναι ο φόρος μας. Θάλελα να σώσω την Αθήνα απ' αυτό το φόρο."

"Αχ, μόνο αυτό, γιε μου, μη μου ζητάς", φώναξε ο Αιγέας. "Μόλις ήρθες κοντά μου και να σε χάσω πάλι; Πάμε στις δροσερές αίθουσες του παλατιού κι εκεί να μου διηγηθείς πάλι τι σου έχει

συμβεί στο δρόμο και πώς τα πέρασες πριν. Και δε μου έχεις πει τίποτε για τη μητέρα σου. Κι εγώ έχω να σου πω πολλά γιατί εσύ δε γωνρίζεις τίποτε για μένα που είμαι ο πατέρας σου."

"Ναι, πατέρα μου, όταν γυρίσω θα σου τα διηγηθώ και τρεις φορές ακόμα αν θέλεις και θα σου βάλω ρετσινάτο κρασί εγώ, αλλά τώρα άσε με να φύγω όπως μου το υποσχέθηκες.

"Ναι", είπε με μεγάλη λύπη ο Αιγέας και η καρδιά του σπάρραξε από τον μεγάλο πατρικό πόνο. Αλλά ο Θησέας ήταν μεγάλος ήρωας, δεν είχε κλάψει ποτέ. Είχε διδαχθεί αυτό από την έμφυτη αυτοθυσία του.

ΠΕΡΝΩΝΤΑΣ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

"Να τα παιδιά", φώναξε ένας υπηρέτης με κοντοκουρεμένα τα μαλλιά φτάνοντας στην αίθουσα του θρόνου. Πίσω του στέκονταν όρθια και τα δεκατέσσερα παιδιά, επτά αγόρια και επτά κορίτσια. Ο Θησέας τα αντίκριζε με μεγάλη λύπη που δεν ήταν και πολύ μικρότερα στην ηλικία και αφού κι αυτός δεν είχε πολύν καιρό που έκοψε την τούφα της νιότης του από το κεφάλι.

"Κάτω στο γυαλό περιμένει έτοιμο το καράβι, είναι σηκωμένα και τα πένθιμα μαύρα πανιά", είπε ο βασιλιάς Αιγέας. "Πήγαινε, γιε μου, κι εσύ μαζί τους. Αλλά μην ξεχάσεις αυτό που σου ζητώ: πάρτε μαζί σας και άσπρα πανιά, δείγμα της χαράς. Εάν σκοτώσεις το Μινώταυρο και θα μπείτε στα καράβια σώοι και αβλαβείς κατέβασε τα μαύρα πανιά και γυρίστε με άσπρα. Έτσι εγώ από μακριά θα δω τα πανιά και θα καταλάβω αν ζεις ή βρήκες το θάνατο. Επειδή εάν το καράβι γυρίσει άδειο οι ναύτες θα έρθουν στην Αθήνα με μαύρα πανιά."

"Έτσι θα κάνω, πατέρα", του υποσχέθηκε ο Θησέας και κατέβηκε γρήγορα στο γυαλό. Παρακάλεσε τον Ποσειδώνα να έχουν καλόν άνεμο και εύκολη θάλασσα. Τα κύματα της θάλασσας ηρέμησαν και τα μαύρα πανιά φούσκωσαν από τον καλό άνεμο.

Σε λίγες μέρες είδαν την Κρήτη και το ανάκτορο του Μίνωα που υψωνόταν περήφανα πάνω σ' ένα λόφο κοντά στην παραλία. Όταν άραξαν το καράβι ήδη τους περίμενε ο ντελάλης του βασιλιά της Κρήτης.

"Ο βασιλιάς Μίνωας επιθυμεί να δει τον φημισμένο Θησέα", φώναξε ο κήρυκας. "Ας έλθει και να μ' ακολουθήσει στο ανάκτορο."

Οδήγησαν λοιπόν το Θησέα στην αίθουσα του θρόνου. Εκεί καθόταν ο Μίνωας και δίπλα στεκόταν και η κόρη του η Αριάδνη με τα ξέπλεκα και μπούκλες μπούκλες μαλλιά της.

"Ακούω πως είσαι μεγάλος ήρωας αν και φαίνεσαι αρκετά νέος", του λέει ο βασιλιάς Μίνωας. "Θα σε δοκιμάσω για να δω πόσο αξίζεις."

Δεν ήθελε στ' αλήθεια, ο βασιλιάς να δει τον ηρωισμό του Θησέα αλλά ήθελε να τον σκοτώσει γιατί φοβόταν μην σώσει τα επτά αγόρια και τα επτά κορίτσια και μην σκοτώσει ίσως και το Μινώταυρο. Ο Μίνωας δεν αγαπούσε το γιο του, το τέρας

Μινώταυρο, γι' αυτό και τον είχε κλείσει μέσα στο λαβύρινθο. Και όμως ήταν γιος του, πρόσεχε τη ζωή του.

"Τι είδους δοκιμή έχεις υπόψη σου;" τον ρώτησε ο Θησέας.

"Βλέπεις αυτό το δαχτυλίδι; Το βγάζω από το δάχτυλό μου και το ρίχνω στη θάλασσα. Φέρε μού το απ' το βυθό της θάλασσας. Για έναν ήρωα σαν και σένα αυτό δεν είναι τίποτε."

Μόλις έπεσε το δαχτυλίδι στον αφρό της θάλασσας βούτηξε και ο Θησέας. Όσο προχωρούσε στο βάθος τόσο περισσότερο γινόταν γύρω του και το φως. Όταν έφτασε στον πυθμένα βρέθηκε μπροστά στο παλάτι του Ποσειδώνα, του θεού της θάλασσας. Στην πύλη του παλατιού περίμεναν ο Ποσειδώνας με τη γυναίκα του για να υποδεχτούν το βασιλόπουλο.

"Εσύ δε με ξέχασες όταν ξεκίνησες, έτσι κι εγώ δε θα σε ξεχάσω τώρα", του λέει ενθαρρυντικά ο Ποσειδώνας. "Να το δαχτυλίδι που ήρθες εδώ στα βάθη της θάλασσας να το βρεις. Παρ' το και καλή τύχη."

Της γυναίκας του Ποσειδώνα δεν έφτανε αυτό, τοποθέτησε χρυσό στεφάνι στο κεφάλι του ήρωα, αλλά και πορφυρόχρωμο μανδύα στους ώμους του.

Όταν ο Θησέας ανέβηκε στο γυαλό ο Μίνωας εκπλάγηκε πολύ. Εκείνος έμεινε τόσο πολύ στο νερό που ήδη πίστευαν όλοι πως δεν θα ζει πλέον, και να τος, πάλι, αναδύθηκε από τη θάλασσα με το ολοπόρφυρο μανδύα, στεφανωμένος. Αλλά εκείνο που θαύμαζαν περισσότερο ήταν πως ο μανδύας ήταν τελείως στεγνός, θαρρείς και δεν ήρθε από τα βάθη της θάλασσας.

"Ορίστε το δαχτυλίδι σου, βασιλιά Μίνωα", του απλώνει το χέρι ο Θησέας και του το δίνει. "Για την κόρη σου την Αριάδνη με τις μπούκλες στους ώμους έφερα αυτό το στεφάνι."

Βγάζει το χρυσό στεφάνι από το δικό του κεφάλι και το τοποθετεί στο μέτωπο της Αριάδνης.

ΑΡΙΑΔΝΗ

Η Αριάδνη όλο το βράδυ κοιτούσε το στεφάνι στο δωμάτιό της. Έσκυβε επάνω στη γεμάτη με νερό λεκάνη της και χειρόταν και θαύμαζε το αντικαθρέφτισμα. Αλλά δεν την έκανε να χαίρεται το στεφάνι ή η δική της ομορφιά όσο το παλληκάρι που ήρθε από την Αθήνα. Άδικα έλεγε η βάγια της να καθήσει στον αργαλιό και να συνεχίσει το υφάδι εκεί που το είχε αφήσει την προηγούμενη μέρα, δεν την ενδιέφερε το υφαντό. Αφηρημένη τύλιγε τη χρωματιστή κλωστή, το μυαλό της το είχε όσο στο Θησέα. Για πρώτη φορά δοκίαζε τον έρωτα.

"Τι θα γίνεις, καημένε Θησέα, αύριο που θα σε ρίξουν στο λαβύρινθο και θα σου μπήξει τα κέρατά του ο αδελφός μου το τέρας Μινώταυρος; Και να μη σε σκοτώσει και να τον σκοτώσεις εσύ, πάλι θα πεθάνεις γιατί ζωντανός δεν βγαίνει από το λαβύρινθο. Η αυριανή μέρα θα' ρθεί με το θάνατό σου."

Εκεί που τύλιγε-τύλιγε την κλωστή απότομα κάτι της ήρθε στο μυαλό. Μπήκε κρυφά στο βασιλικό αρχείο, έκοψε ένα κομμάτι φρέσκο πηλό και έπλασε μια μικρή πινακίδα. Και στη μικρή πινακίδα με μεγάλη αγωνία χάραξε αυτά τα γράμματα:

ΤΟ ΠΡΩΙ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΚΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΠΥΛΗ ΤΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΟΥ
ΔΙΠΛΑ ΣΤΙΣ ΤΡΕΙΣ ΕΛΙΕΣ. ΣΕ ΠΕΡΙΜΕΝΩ.
ΑΡΙΑΔΝΗ

ΠΩΣ ΚΤΙΣΤΗΚΕ Ο ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ;

Όταν συναντήθηκαν το πρωί ο Θησέας και η Αριάδνη όλοι κοιμούνταν ακόμα. Η Αριάδνη άρεσε πολύ στον Θησέα αλλά αυτός απορούσε πάλι επειδή δεν ήθελε να πιστέψει πως και ο ίδιος ήταν αρεστός σ' αυτήν.

"Θα ήθελα να σε βοηθήσω πολύ, Θησέα", του ψιθύριζε η Αριάδνη. "Εσύ δεν ξέρεις ακόμα τι κίνδυνοι σε περιμένουν."

"Μερικούς κινδύνους έχω ξεπεράσει, θα βγάλω πέρα και αυτούς", της είπε περήφανα αυτός.

"Μπορείς να σκοτώσεις το Μινώταυρο γιατί είσαι γενναίος και γερός αλλά σκέφτηκες πώς θα βγεις από το Λαβύρινθο;"

"Ομολογώ, όχι", της απάντησε ο νέος.

"Τότε άκουσε με προσοχή, θα σου διηγηθώ την ιστορία του Λαβυρίνθου. Ο πατέρας μου ο βασιλιάς Μίνωας ήθελε γιο από πολύν καιρό αλλά έκανε μόνο κόρες, εμένα και την αδελφή μου τη Φαίδρα. Πολλές αυχές είπε και πολλές θυσίες έκανε στους θεούς, άδικα όμως. Τελικά εμφανίστηκε μπροστά στη μητέρα μου σαν από αστραπή ο Θεός Δίας σε μορφή ταύρου που τα ρουθούνια του έβγαζαν φωτιά. Όταν ήρθε η ώρα η μητέρα μου έκανε πραγματικά αγόρι αλλά αυτό δεν ήταν συνηθισμένο παιδί γιατί είχε ταυροκεφαλή. Με τα κέρατα χτυπούσε τις βέργες και οι γονείς μας απ' τη ντροπή τους δεν ήθελαν να τον βλέπουν. Όσο τον αποφεύγανε λοιπόν ο μικρός Μινώταυρος γινόταν όλο και πιο άγριος. Κανένας δεν ένοιωθε ασφαλής κοντά του γιατί το παιδί ήξερε πως κανείς δεν τον αγαπάει. Και επειδή ορμούσε άγρια σε όλους επάνω οι σοφοί δώσανε τη συμβουλή στον πατέρα μου να τον εξοντώσει. Αλλά το βασιλιά δεν το άφηνε η καρδιά του να σκοτώσει το γιο του κι ας είχε γεννηθεί τέρας. Έτσι αποφάσισε να του χτίσει ένα μόνιμο παλάτι που να μην μπορεί να βγαίνει από κει. Αλλά ο Μινώταυρος ήταν πολύ δυνατός και με τα κέρατά του έσπανε όλες τις ξύλινες πόρτες και τις πιο δυνατές ακόμα. Έβγαине συνέχεια και κατασπάραζε τους ανθρώπους. Τέλος ο Μίνωας σκέφτηκε να του κάνει μια κατοικία που να μην έχει πόρτα. Γι' αυτό επινόησε κατασκευή με πολύπλοκους διαδρόμους, το Λαβύρινθο που αν μπει μια φορά ο Μινώταυρος ποτέ ξανά δεν θα βρει την έξοδο. Κάλεσε λοιπόν ο Μίνωας τον πιο φημισμένο αρχιτέκτονα απ' την Αθήνα, το Δαίδαλο. Ο Δαίδαλος, μαζί με το γιο του, τον Ίκαρο,

έκανε σύντομα το Λαβύρινθο που έγινε πολύ πιο πολύπλοκος και φειδωτός από ό,τι μπορούσε να φαντασθεί ο βασιλιάς. Όταν τέλειωσε ο Δαίδαλος ζήτησε την πληρωμή του. Αλλά ο βασιλιάς Μίνωας όχι μόνο δεν τον πλήρωσε αλλά και τον φυλάκισε μαζί με το γιο του.

"Άδικος είσαι, βασιλιά Μίνωα", φώναξε ο Δαίδαλος όταν τον έπιασαν. "Με κάλεσες από την Αθήνα, μου διέταξες να κάνω το Λαβύρινθο κι όταν ήμουν έτοιμος όχι μόνο δεν με πλήρωσες αλλά μου αφαιρέσες και την ελευθερία, φυλάκισες ακόμα και το γιο μου χωρίς κανένα λόγο.

"Είχα λόγο, Δαίδαλε. Εσύ μου είπες ότι κανένας ζωντανός άνθρωπος δε γνωρίζει το μυστικό του Λαβυρίνθου εκτός από το γιο σου. Εάν λοιπόν δε θα σας αφήσω αλλά θα σας κρατήσω εδώ στο νησί της Κρήτης δεν θα προδώσετε το μυστικό πώς μπορεί κανείς να δραπετεύσει απ' το Λαβύρινθο. Εάν όμως αφήσετε το νησί μπορείτε να πείτε σε όποιον νάναι με ποιο τρόπο μπορεί κανείς να βγει κι εγώ θέλω να εμποδίσω αυτό. Αν έβγαινε ο Μινώταυρος πάλι ανάμεσα στους ανθρώπους θα έφερνε μαγάλο μακελλειό για τη φυλάκισή του. Ούτε εσείς θα μπορούσατε να τον σταματήσετε. Πρέπει να μείνετε εδώ απομονωμένοι για να είναι οι άλλοι ήσυχoi."

Δεν του άρεσαν του Δαιδάλου αυτά τα σοφίσματα γιατί ήξερε πως οι δυνατοί κάνουν όλες τις αδικίες στο όνομα του λαού. Άρχισε να μαζεύει, μαζί με το γιο του, τον Ίκαρο, τα φτερά των πουλιών στην αυλή της φυλακής τους. Όταν μαζεύτηκαν πολλά φτερά ζήτησαν μέλι από τους δεσμοφύλακες. Πρωί μεσημέρι βράδυ οι φύλακες τους έφερναν όλο και μέλι. Εκείνα χρόνια όμως το μέλι το βάζανε στο τραπέζι μαζί με την κερήθρα. Κι έτσι ο Δαίδαλος και ο γιος του σε λίγον καιρό μάζεψαν αρκετό κερί. Σκάρωσαν ξύλινες πτέρυγες από κλαδιά δέντρων και με το κερί κόλλησαν επάνω τους τα φτερά. Όταν αυτά τα ελαφριά φτερά ήταν έτοιμα οι δυο σηκώθηκαν στον αέρα και πέταξαν αφήνοντας πίσω τους την Κρήτη όπως κάνουν τα αποδημητικά πουλιά. Ο Δαίδαλος ειδοποίησε το γιο του να μην πλησιάσει πολύ στον ήλιο γιατί το κερί θα λειώσει, θα πέσουν τα φτερά και ο ίδιος θα γκρεμιστεί στη θάλασσα. Άδικα όμως. Ο Ίκαρος ανέβαινε όλο και πιο ψηλά. Τον τραβούσε η περιέργεια και ήθελε να περάσει ακόμα και τον πατέρα του. Οι ακτίνες του μεσημεριανού ήλιου μαλάκωσαν το κερί στις πτέρυγες και τα φτερά άρχισαν να πέφτουν σαν τις νιφάδες που πέφτουν στον Όλυμπο το χειμώνα. Ο Ίκαρος έπεσε στη θάλασσα και ούτε ο πατέρας μπόρεσε να τον σώσει."

Βουβός άκουγε την Αριάδνη ο Θησέας. Είχε σαστίσει, και για πρώτη φορά στη ζωή του δεν ήξερε τι να κάνει. Δεν φοβόταν το ταυροκέφαλο τέρας γιατί ήξερε τη δύναμή του αλλά δεν μπορούσε να φανταστεί πώς θα ξεμπλέξει από το Λαβύρινθο.

Είδε η Αριάδνη το δυσταγμό του και του είπε:

"Μην αποθαρρύνεσαι, γενναία Θησέα, με τη σκέψη για το Λαβύρινθο. Σου δίνω μια συμβουλή που εάν την κρατήσεις δε θα μετανοιώσεις. Πάρε αυτό το κουβάρι κι όταν μπεις άρχισε να ξετυλίγεις την κλωστή. Όσες στροφές και αν κάνεις αυτό θα δείχνει

από που έχεις περάσει. Γυρίζοντας πίσω ξανατίλυγε την κλωστή και όταν φτάσεις στην είσοδο θα με βρεις εκεί κι εμένα."

Η ΜΑΧΗ ΜΕ ΤΟ ΜΙΝΩΤΑΥΡΟ

Ο Θησέας μπήκε στο Λαβύρινθο κρατώντας το σπαθί του πατέρα με το δεξί του χέρι. Προχωρούσε στους διαδρόμους και με το αριστερό του χέρι ξετύλιγε σβέλτα το κουβάρι.

Τακ, τακ, χτυπούσαν τα βήματά του και από την αγωνία το αίμα ανέβηκε στο κεφάλι τόσο ώστε να βουίζουν τ' αυτιά του. Πολλή ώρα περιπλανιόταν στις πολλές στοές όταν απότομα άκουσε ένα άγριο και φοβερό μουγκριτό. Μπροστά του βρέθηκε ο Μινώταυρος.

"Τώρα θα πεθάνεις", βροντοφώναξε το τέρας. Του επιτέθηκε αμέσως και ήθελε σαν ταύρος που ήταν να του μπήξει τα κέρατά του. Αλλά ο Θησέας ήταν γρήγορος και αμύνθηκε με το σπαθί. Το τέρας κατάλαβε ότι μ' αυτό τον τρόπο δεν μπορεί να σκοτώσει τον αντίπαλό του. Σήκωσε μια πελώρια πέτρα και την πέταξε με ορμή προς τον Θησέα. Ο νέος παραμέρισε με πλάγιο πήδημα από το μέρος που ερχόταν η πέτρα και αυτή έπεσε δίπλα του. Από το μεγάλο κρότο κουνήθηκε και ο Λαβύρινθος.

"Λάθος έκανες", φώναξε ο Θησέας και αμέσως όρμησε με το σπαθί του. Ο Μινώταυρος έπεσε κάτω και έβγαζε άγριους ρόγχους. Το βασιλόπουλο έκοψε τη βαριά του ταυροκεφαλή και την έσερνε προς την έξοδο κρατώντας την από το ένα κέρατο. Αλλά έπρεπε να προσέχει και το κουβάρι πολύ για να μη χάσει το δρόμο. Μέχρι να μαζέψει όλο το κουβάρι άρχισε να βλέπει και το φως στην έξοδο. Ανοιγόκλεινε τα μάτια όταν βγήκε στον ήλιο. Η Αριάδνη τον περίμενε με αγωνία.

"Έλα, Θησέα, να φύγουμε γρήγορα. Ο πατέρας μου τα έμαθε όλα. Ο θάνατος του αδελφού μου τον τάρραξε και του έφερε μεγάλη οργή εναντίον μας. Τώρα μας κυνηγάει να μας σκοτώσει. Αλλοίμονό μας αν πέσουμε στα χέρια του", φώναξε, και έπιασε το χέρι του ήρωα.

"Ας φύγουμε λοιπόν", είπε αυτός αναστενάζοντας και εξαντλημένος. Έβαλε το χέρι του στο μέτωπο για να φυλάξει τα μάτια του που πονούσαν από το δυνατό ήλιο. Οι μπούκλες της Αριάδνης έλαμψαν στον ήλιο σαν να στόλιζε το κεφάλι της φλόγινο στεφάνι κι όμως είχε στο μέτωπό της το στεφάνι μόνο που της έβαλε ο Θησέας.

Στους λόφους κοντά στο ανάκτορο άρχισε η συναυλία των τζιτζικιών. Το τστυσύρισμά τους τότε δυνάμωνε και τότε χαμήλωνε όπως και το κυμάτισμα της θάλασσας.

ΦΥΓΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Βράδυναζε πια. Και με το σούρουπο τα τζιτζίκια σταματούσαν σιγά σιγά τη μουσική τους. Κάποτε και τα τζιτζίκια ήταν άνθρωποι όπως κι εμείς αλλά καθόλου δεν ήξεραν από μουσική. Ζούσαν μέσα στις πόλεις τους βουβοί και σκυθρωποί, και μουσική και χορούς ούτε που είχαν ακούσει. Μια μέρα πέρασαν από κει οι Μούσες, οι προστάτισσες των τεχνών, και πιάσανε χαρούμενο χορό στο λιβάδι. Δεν είχαν οργανοπαίχτες, τραγουδούσαν μόνες τους και χόρευαν. Συγκεντρώθηκαν γύρω τους οι κάτοικοι της πόλης και άκουγαν τα τραγούδια ξαφνιασμένοι. Όταν οι Μούσες σκόρπισαν οι άνθρωποι δε γύρισαν στην πόλη αλλά ζάρωσαν εκεί στην άκρη τους δάσους, ανάμεσα στα δέντρα και προσπαθούσαν να θυμηθούν τις θαυμάσιες φωνές και τα τραγούδια που μόλις είχαν ακούσει. Άρχισε ο ένας να τραγουδά, μετά ο δεύτερος, και τέλος τραγουδούσε όλη η χορωδία τους. Έκτοτε δεν έτρωγαν, δεν έπιναν, όλο κάθονταν στον ίσκιο των φύλλων και ψάλλανε τα τραγούδια τους. Αδυνάτισαν τόσο πολύ που ούτε πια έμοιαζαν με ανθρώπους. Ζάρωσαν και γίνανε πιο μικροί και από μια παλάμη αλλά η φωνή τους έμεινε. Από τότε κάθε φορά που αρχίζει να κατεβαίνει ο ήλιος αυτοί ξεκινάνε και παίζουν ασταμάτητα. Η φωνή τους πολλές φορές είναι τόσο δυνατή που περνά και το μουρμούρισμα της θάλασσας.

Όταν ο Θησέας έφτασε στην ακροθαλασσιά με τα εφτά αγόρια και τα εφτά κορίτσια που τα είχε σώσει από το Μινώταυρο τα τζιτζίκια στο γυαλό τσουσύριζαν ακόμα σαν να ήθελαν να τους πούνε να βιαστούν όσο μπορούν. Και πράγματι, όλοι τους ήθελαν να απομακρυνθούν από το νησί όσο γινόταν πιο γρήγορα.

"Τα καράβια του πατέρα μου θα μας πάρουν από πίσω", λέει η Αριάδνη ταραγμένη. Τότε τα αγόρια με επικεφαλής το Θησέα πλησίασαν καλυμπώντας τα κωπήλατα σκάφη του Μίνωα, τα τρύπησαν και γύρισαν βιαστικά στα δικά τους. Όσπου να φτάσουν πίσω ο στόλος του βασιλιά ήδη βυθίστηκε στον πάτο της θάλασσας. Καλός άνεμος τους έφερε μέχρι τη Νάξο όπου ξαποστάσανε. Κάνανε γιορτή που ήταν τόσο τυχεροί και σωθήκανε. Ούτε ξέχασαν να κάνουν θυσίες στο Διόνυσο, το θεό του κρασιού. Έτυχε ο Διόνυσος, αόρατος, να περάσει από κει και δέχτηκε τη θυσία προσωπικά. Τα μάτια του πέσανε στην Αριάδνη η οποία χόρευε τόσο πολύ που τα μάγουλά της είχαν ανάψει και η οποία ξεχώριζε και ήταν η πιο ωραία απ' όλες. Θαρρείς και δεν ήταν θνητή. Ο θεός Διόνυσος ερωτεύτηκε την κόρη του Μίνωα. Δεν έβλεπε την ώρα τότε να αποκοιμηθούν τα παλληκάρια για να πλησιάσει την Αριάδνη που λαγοκοιμόταν λίγο παράμερα.

"Έλα να σε πάρω, βασιλοπούλα, ο δικός μου έρωτας θα σε κάνει αθάνατη. Τι θα γίνεις εσύ εδώ κάτω στη γη; Η ευτυχία των θνητών ανθρώπων κρατάει λίγο. Αν μ' ακολουθήσεις θα είσαι πάντα ευτυχισμένη. Τώρα εσύ είσαι η πρώτη μέσα στις θνητές κοπέλες, εγώ θα σε κάνω πρώτη θεά στον Όλυμπο. Τέτοιες

υποσχέσεις έδινε στη βασιλοπούλα και τρυφερά την έπιασε από τους ώμους.

Όλα φάνηκαν σαν όνειρο στην Αριάδνη. Έγνεψε χαμογελώντας στις υποσχέσεις του θεού του κρεσιού αλλά νόμιζε πως όλα αυτά τα έλεγε ο Θησέας. Όταν συνήλθε ήδη την είχε αρπάξει μακριά ο θεός Διόνυσος ο στεφανωμένος με τα τσαμπιά.

Την άλλη μέρα ο Θησέας απαρηγόρητος γυρνούσε να βρει την αγαπημένη του και έψαχνε σ' όλες τις γωνιές της Νάξου. Του κάκου όμως. Η βασιλοπούλα είχε εξαφανιστεί.

"Αριάδνη, Αριάδνη, πού είσαι;" φώναζε, αλλά μόνο οι πέτρες στέλνανε το κοροϊδευτικό αντίλαλο: "Αριάδνη, Αριάδνη".

"Ας ξεκινήσουμε για την Αθήνα γιατί θα μας προλάβουν τα καράβια του Μίνωα", τον παρακαλούσαν τα αγόρια και τα κορίτσια τα οποία δεν έβλεπαν την ώρα πότε να γυρίσουν πίσω στην πόλη τους. "Από τότε ως τώρα θα τάχουν διορθώσει όλα τα καράβια."

Από τα πολλά παρακάλια που του κάνανε οι νέοι αναγκάστηκε να μπει στο καράβι αλλά τον έπιασε τόση μεγάλη λύπη ώστε να ξεχάσει την υπόσχεση που έδωσε στον πατέρα του. Δε θυμήθηκε ν' αλλάξει τα μαύρα πανιά με τ' άσπρα γιατί κι ο ίδιος, πάλι, πενθούσε αφού είχε χάσει την Αριάδνη. Φούσκωναν και κροτούσαν τα μαύρα πανιά από τον άνεμο και στον ορίζοντα φάνηκαν τα οδοντωτά κορφοβούνια της Αθήνας.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΙΓΕΑ

"Ο χρόνος περνάει και περνάει κι εγώ δεν ξέρω αν ζει ο γιος μου", λέει λυπημένος στην Αθήνα ο σοφός Αιγέας.

"Ανέβα στο μεγάλο βράχο κι εκεί δεξ μακριά γιατί ο γιος σου έρχεται οπωσδήποτε", λέει παρηγορητικά ο γέρο-μάντης.

"Αχ, να μην γυρίζει το καράβι με τα μαύρα πανιά γιατί αυτό σημαίνει ότι ο γιος μου δεν ζει".

"Να ελπίζεις πως ζει", του δίνει τη συμβουλή ο μάντης και μαζεύει σφυχτά το μπλε μανδύα του μπροστά.

"Καράβι στον ορίζοντα", φωνάζει ένας υπηρέτης και ο Αιγέας έρχεται γρήγορα στο βράχο. Στην άκρη της θάλασσας, εκεί που το νερό της πλησιάζει τον ουρανό, φάνημε μικρό καραβάκι. Όσο πλησίαζε ο βασιλιάς είδε πως τα πανιά δε γυάλιζαν στον ήλιο, κατάλαβε ότι πρέπει να ήταν μαύρα.

"Δεν ζει πλέον ο γιος μου", αναστέναξε ο Αιγέας. "Ούτε καλά καλά που τον είδα, ξεκίνησε πάλι για να σκοτώσει το Μινώταυρο, τόσο πολύ τον έσπρωχνε η επιθυμία για τη δόξα. Γιατί είναι τόσο άσπλαγχνη η μοίρα απέναντί μου; Όλη τη ζωή μου επιθυμούσα να κάνω ένα γιο και η επιθυμία μου εκπληρώθηκε για να με βρει μεγαλύτερη συμφορά. Άσπλαγχνε βασιλιά Μίνωα! Άσπλαγχνε Μινώταυρε! Γιατί να ζήσω τώρα που γέρασα και έχασα και το γιο μου; Δεν έχω κανένα στήριγμα, δεν έχω κληρονόμο, είμαι μόνος μου σ' αυτόν τον κόσμο.

Και τα μαύρα πανιά όλο και πιο πολύ φούσκωναν επάνω στη θάλασσα. Δεν άντεξε ο γέρος Αιγέας να βλέπει και απελπισμένος ρίχτηκε στο πέλαγος. Όταν ο Θησέας άραξε με τα αγόρια και τα κορίτσια που σώθηκαν τους περικύκλωναν οι Αθηναίοι. Δεν εκδήλωναν όμως καμιά αγαλλίαση με τον ερχομό των νέων, ούτε έδειχναν χαρά. Στα μάτια τους γυάλιζαν δάκρυα.

"Γιατί κλαίτε", τους ρωτάει με απορία ο Θησέας. "Τα παιδιά σας γύρισαν ζωντανά!"

Τότε το πλήθος άνοιξε στα δύο και του φέρανε μπροστά το νεκρό σώμα του βασιλιά Αιγέα.

"Πατέρα!" φώναξε ο Θησέας. "Ποιος σου έστησε καρτέρι και αφάιρεσε τη ζωή σου; Μήπως ο κακός Πάλλας γύρισε ενώ εγώ απουσίαζα;"

Αλλά οι γύρω άνθρωποι κουνούσαν το κεφάλι τους. Από τον Πάλλαντα και τους γιους του δεν είδαν κανένα από τότε που τους νίκησε ο Θησέας.

"Αχ, τα πανιά!" θυμήθηκε απότομα και οδυνηρά ο Θησέας. "Ξέχασα την υπόσχεσή μου και γύρισα με τα μαύρα πανιά. Εγώ φταίω για το χαμό του πατέρα μου."

Έκλαιγε σπαρακτικά, με αναφυλλητά, ασταμάτητα, και μπήκε στο παλάτι. Το πλήθος στεκόταν στο γιαλό σαν βουβός ίσκιος. Τα κύματα της θάλασσας έρχονταν όλο και πιο κοντά στη σορό του Αιγέα. Θαρρείς και ήθελαν να τον πάρουν πάλι μέσα. Είχε φουσκοκεριά.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΘΗΣΕΑΣ

Κάθεται ο Θησέας στο θρόνο και δεν ξέρει ποιον να πενήσει πιο πολύ, το νεκρό πατέρα ή τη χαμένη Αριάδνη.

"Γιατί είμαι εγώ τόσο δυστυχισμένος όταν οι σοφοί μάντεις μούλεγαν ότι εγώ θα γίνω ο πιο μεγάλος ήρωας;" λέει πικραμένος.

"Ακριβώς γι' αυτό που είσαι αυτός", του λέει μια φωνή. Όλοι πιστεύουν ότι η ζωή των ηρώων είναι όλο ευτυχία. Λάθος. Η ζωή των μεγάλων αντρών είναι όλο βάσανα. Είναι δύσκολο νάναι κανείς εκλεκτός."

Σηκώνει το βλέμμα του ο Θησέας και βλέπει ένα γέρο με μπλε μανδύα που είχαν αρχίσει να πέφτουν τα μαλιά του. Ο γέρος βάζει το χέρι του στην καρδιά και υποκλίνεται.

"Εσύ είσαι ο μάντης;" ρωτάει το βασιλόπουλο.

"Έτσι με λένε", του απαντά εκείνος χαμογελώντας. "Σου δίνω τη συμβουλή ν' αφήσεις τα δάκρυα γιατί οι ήρωες δεν πρέπει νάχουνε το μυαλό τους στα περασμένα αλλά μπροστά στα μελλούμενα. Σφίξε την καρδιά σου, πάρε θάρρος για να μπορέσεις να διοικήσεις καλά τον τόπο αυτό, βασιλιά Θησέα".

"Βασιλιάς εγώ;" ρωτάει με απορία ο Θησέας αλλά ο γέρος είχε ήδη εξαφανιστεί.

Στον πόρτα περίμεναν οι Αθηναίοι και κάλεσαν το βασιλόπουλο σε μεγάλη γιορτή. Είχαν σωθεί απ' την τυραννία του

Μίνωα και έστεφαν βασιλιά το σωτήρα τους. Έγραψαν τραγούδια για τα κατορθώματα του Θησέα, την θλιβερή μοίρα του Αιγέα, τον εξαφάνιση της Αριάδνης. Για τη στέψη συγκεντρώθηκαν οι Πανέλληνες και γυρίζοντας σπίτι τους μακάριζαν παντού την αντρειοσύνη του νέου βασιλιά της Αθήνας.

Είχε πολλούς πολέμους μετά ο Θησέας και πάντα νίκησε αυτός. Νίκησε ακόμα και το λαό των πολεμόχαρων γυναικών, των Αμαζόνων.

Άδικα όμως η φήμη, η δόξα, ο Θησέας δεν ήταν ευτυχισμένος. Ποτέ δεν μπόρεσε να ξεχάσει την Αριάδνη, τη βασιλοπούλα με τις μπούκλες μπούκλες μαλλιά. Μετά πολλά χρόνια παντρεύθηκε όμως, πήρα γυναίκα την αδελφή της Αριάδνης, τη Φαίδρα.

ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

"Οι τοιχογραφίες παριστάνουν το Θησέα και την Αριάδνη;" ρώτησα το γέρο αρχαιολόγο.

"Μπορεί. Εγώ πάντως έτσι ακριβώς φαντάζομαι το Θησέα."

"Και όμως όλα αυτά γίνανε πριν από πολλές χιλιάδες χρόνια."

"Έτσι είναι, πριν από πολλές χιλιάδες χρόνια", μου λέει ο γέρος ξεπροβοδώντας με από το σπίτι του.

Πήραμε δρόμο, περπατώντας μαζί, μες τη νύχτα προς την πόλη. Άρχισε να γίνεται και κρύο. Βλέπω κάποια στιγμή πως το το μπλε λινό σακάκι του αρχαιολόγου σβήνει σιγά σιγά μέσα στο σκοτάδι. Έμεινα μόνος μου.

Την άλλη μέρα επισκέφτηκα ξανά το ερειπωμένο παλάτι, ήθελα να δω τις τοιχογραφίες ακόμα μία φορά πριν φύγω από την Κρήτη. Στη μια εικόνα ανακάλυψα τη μορφή του γέρο-μάντη που ως τότε δεν είχα προσέξει. Απόρησα: πόσο μοιάζει με το γέρο αρχαιολόγο, το χτεσινό συνομιλητή μου! Πήγα βιαστικά στο σπίτι του να τον δω και να τον ενημερώσω για την ανακάλυψή μου. Η πόρτα ήταν κλειστή.

"Ποιον θέλετε;" με ρωτάει μια γυναίκα που κουβαλούσε χρυσόλαμπα πορτοκάλλια στο καλάθι της.

"Το γέρο αρχαιολόγο που μένει εδώ."

"Το γέρο αρχαιολόγο; Δεν ήρθε σπίτι χτες το βράδυ. Μερικές φορές μένει έξω στα ερείπια και για τη νύχτα. Είναι παράξενος αυτός", μου κάνει μια κίνηση με το χέρι και συνεχίζει το δρόμο της.

Γύρισα στο λαβίρυνθο και πήρα τις στοές του. Προχωρούσα όλο και πιο μέσα, στα δρομάκια, αλλά δεν μπόρεσα να ανακαλύψω ούτε ακόμα τα ίχνη του γέρου.

"Είναι παράξενος αυτός", έλαγα μέσα μου με μισανοιγμένο στόμα όταν έφτασα στην εικόνα του γέρο-μάντη. Και πόσο μοιάζουν! Δεν έβλεπα καλά στο σκοτάδι αλλά μου φαινόταν σαν να έπαιζε ένα χαμόγελο στα χείλη της τοιχογραφίας.

Ανοιγόκλεινα τα μάτια μου κι εγώ όταν βγήκα αν και βράδυαζε. Στον απέναντι λόφο ξεκίνησε η συναυλία των τζιτζικιών.